

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **G.**, so sídlom v B., proti žalovanému **J. H.**, bývajúcemu vo V., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. M. S., advokátom v B., **o zaplataenie 636,73 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 5C 630/99, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. apríla 2005 sp. zn. 1Co 164/2004, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a** .

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Kežmarok (súd prvého stupňa) rozsudkom zo 14. apríla 2004 č. k. 5C 630/99 - 35 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni (v tom čase Č.) 19 182 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 4. novembra 1998 až do zaplataenia ako aj náhradu trov konania 2 101 Sk, všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že účastníci konania uzatvorili 4. novembra 1997 poisťnú zmluvu, ktorej predmetom bolo poistenie osobného automobilu s ročným poisťným 19 182 Sk. V zmysle bodu 2 čl. 6 Všeobecných poisťných podmienok poistenia motorových vozidiel, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou poisťnej zmluvy, poistenie uzatvorené na jeden poisťný rok, predlžuje sa na ďalší rok, ak poistený alebo poisťovňa neoznámia druhému účastníkovi zmluvy najmenej tri mesiace pred uplynutím poisťného roku, že o ďalšie poistenie nemá záujem. Z uvedeného ustanovenia súd prvého stupňa vyvodil, že medzi účastníkmi konania sa poisťná zmluva predlžila na ďalší rok a žalovaný bol povinný zaplatiť poisťné za obdobie od 4. novembra 1998 do 4. novembra 1999 vo výške 19 182 Sk. Obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdení o neplatnosti čl. 6 bodu 2 Všeobecných poisťných podmienok poistenia

motorových vozidiel mal súd za nedôvodnú. Zároveň súd poukázal na ustanovenie § 803 ods. 3 veta za bodkočiarkou Občianskeho zákonníka ako na samostatnú úpravu prípadov jednorázového poistného, z ktorého je zrejmé, že ak bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté jednorázové poistné, a ak dôjde k zániku takto dohodnutého poistenia, má poistiteľ (žalobkyňa) právo na zaplatenie celého poistného. Priznaný úrok z omeškania za obdobie od 4. novembra 1998 odôvodnil v spojitosti s tým, kedy žalobkyni vznikol nárok na poistné, a ustanovením § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka; výrok o trovách konania s poukazom na plný procesný úspech žalobkyne a ňou vynaložené trovy konania.

Krajský súd v Prešove (odvolací súd) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 18. apríla 2005 sp. zn. 1 Co 164/2004 v spojení s opravným uznesením z 20. marca 2009 sp. zn. 1 Co 164/2004 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania 1 385 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd mal za preukázané, že žalovaný so žalobkyňou uzavrel poistnú zmluvu týkajúcu sa jeho motorového vozidla, kde doba trvania poistenia bola upravená v čl. 6 ods. 1 a 2 Všeobecných poistných podmienok schválených Ministerstvom financií Slovenskej republiky v nadväznosti na ustanovenie § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Keďže žalovaný nevypovedal zmluvu v lehote uvedenej v čl. 6 ods. 2 Všeobecných poistných podmienok, predĺžila sa táto o ďalší rok, pričom žalovanému bolo poskytnuté poistné krytie a v závislosti od toho v zmysle § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka má poistiteľ – žalobkyňa právo na poistné až do konca poistenia. Argumentácia žalovaného na odvolacom pojednávaní spočívala v tom, že si takýmto spôsobom počínal a oznámil poisťovni, že trvá na ukončení poistného vzťahu, nebola preukázaná a to ani na súde prvého stupňa. Odvolací súd skonštatoval správnosť i vo vzťahu k výroku o trovách konania a preto podľa § 219 O.s.p. napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil; o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Navrhoval napadnuté rozhodnutie zmeniť a to tak, že by sa žalobe čiastočne vyhovel a žalovanému sa uložila povinnosť zaplatiť žalobkyni 9 591 Sk a polovicu uhradeného súdneho poplatku. V dovolaní namietal, že mu postupom súdu prvého stupňa bola odňatá možnosť riadne konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Uvedenú vadu videl v zdĺhavom rozhodovaní (hoci žaloba bola podaná v roku 1999, súd vo veci rozhodol až 14. apríla 2004) a oneskorenou doručení rozsudku odvolacieho súdu (prevzal si ho až pri osobnej návšteve na súde prvého

stupňa). Dovolateľ taktiež namietal nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p) a poukazoval na ustanovenie § 801 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia poisťnej zmluvy, podľa ktorého poistenie zaniklo takisto tým, že poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do šiestich mesiacov od jeho splatnosti. Poistné pre druhé poistné obdobie malo byť uhradené do 4. novembra 1998 a ak uhradené nebolo, potom poistenie zaniklo uplynutím šesťmesačnej lehoty, t.j. 4. mája 1999. Poisťovňa mohla teda oprávnenne požadovať poistné len za pol roka, čo predstavuje sumu 9 591 Sk. Na rozdiel od právneho názoru vysloveného v potvrdenom rozsudku súdu prvého stupňa mal za to, že ustanovenie § 803 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa na daný prípad nevzťahuje, lebo poisťná udalosť, z ktorej by žalovaný obdržal poistné plnenie, v predmetnej veci nenastala. Dovolateľ taktiež nesúhlasil s priznaným príslušenstvom pohľadávky, čo odôvodnil tým, že žalobkyňa nesprávne určila istinu sporu a príslušenstvo v oprávnenej čiastke ani nevyúčtovala.

Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaného nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom. Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2) a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa (pričom odvolací súd vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

Podľa ustanovenia § 242 ods. 1 druhej vety O.s.p., ukladajúceho dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal prípustnosť dovolania smerujúceho proti rozsudku nielen vo vzťahu k § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Existencia ani jednej z uvedených väd však dovolacím súdom v konaní zistená nebola.

So zreteľom na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pričom treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka o existencii niektorej z uvedených procesných väd; určujúcim je zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Pokiaľ dovolateľ videl odňatie možnosti konať pred súdom v zdĺhavom rozhodovaní súdu prvého stupňa a oneskorenom doručení rozhodnutia odvolacieho súdu (teda v prieťahoch v konaní), táto jeho námietka neobstojí.

V zmysle § 6 O.s.p. súd postupuje v konaní v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Tomu korešpondujúce procesného právo účastníka môže byť v určitom prípade negatívne dotknuté nečinnosťou súdu, ktorej dôsledkom sú prieťahy v konaní. Právnym prostriedkom ochrany v prípade ich vzniku je právo účastníka obracať sa so sťažnosťou na orgány súdnej správy a právo podať sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. Aj keď neodôvodnená nečinnosť súdu môže komplikovať účastníkom výkon ich procesných práv, nápravu je možno dosiahnuť uvedenými prostriedkami, nie cestou dovolania.

Ak by sa prieťahy v konaní považovali za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., zrušením napadnutého rozhodnutia by sa nemohla dosiahnuť ochrana (náprava) procesných práv účastníka dotknutých prieťahmi. Prieťahy v súdnom konaní nie sú preto judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 37/2003 z 29. júla 2003, ktoré bolo uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod poradovým číslom 4/2005). Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal ani v prejednávanej veci dôvod odkloniť sa od doterajšej judikatúry.

Dovolateľ taktiež namietal, že rozhodnutia súdov obidvoch stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje

zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však žalobkyni nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo podľa § 151 ods. 1 O. s. p. nepodala návrh na uloženie tejto povinnosti (zjavne z dôvodu, že jej žiadne trovy nevznikli).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. augusta 2011

JUDr. Milan D e á k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta